Kadernota 2026

gemeente ermelo

Inhoud

1. Aanbiedingsbrief 3
2. Financiële verkenning 4
3. Nieuw (actualisatie bestaand) beleid 5
4. Haalbaarheid bestaande taakstellingen 6
5. Scherper aan de wind zeilen 7
5.1 Herijking begrotingsuitgangspunten 7
5.2 Overige begrotingsuitgangspunten 8
5.3 Voorjaarsnota 2025 Rijksbegroting 8
6. Ombuigingen 9
6.1 Afwegingskader 11
6.2 Impact van ombuigingen op doelgroepen 12
7. Financiële samenvatting 14
8. Vervolg 15

1. Aanbiedingsbrief

De Kadernota 2026 is de start van het proces waarin we de meerjarenbegroting 2026 – 2029 samenstellen. De kadernota is een richtinggevend document. Het geeft inzicht in de keuzes we (moeten) maken.

In januari 2025 hebben we een ombuigingstraject opgestart om de begroting structureel op orde te houden. De begroting van de gemeente Ermelo is sluitend voor het jaar 2025. De jaren 2026 - 2029 laten – net als bij veel andere gemeenten - echter een tekort zien.

Dit komt vooral door een daling van inkomsten uit het Gemeentefonds. Met ingang van 2026 krijgen alle gemeenten minder middelen (het zogenoemde ravijnjaar). Daarnaast heeft er in 2023 een herverdeling van het Gemeentefonds plaatsgevonden. Zoals u weet pakt die van 2024 t/m 2033 oplopend negatief uit voor Ermelo. In de kadernota 2024 is hier al actie op ondernomen door taakstellende bezuinigingen in de meerjarenbegroting op te nemen. Een deel van deze taakstellingen is inmiddels gerealiseerd. Aan andere taakstellingen wordt nog gewerkt. Maar ook als alle taakstellingen volledig ingevuld worden, resteert een structureel tekort op de begroting.

U bent hier in januari middels een raadsinformatiememo van op de hoogte gesteld. In maart bent u in een technische sessie meegenomen over de opgave waar de gemeente Ermelo voor staat.

We hebben de ombuigingsopgave zo breed mogelijk geformuleerd en de ambtelijke organisatie uitgedaagd op alle mogelijke manieren mee te denken. Dit heeft bijvoorbeeld een heroverweging op een aantal begrotingsuitgangspunten tot gevolg. We hebben blijvend aandacht om begroting en realisatie beter op elkaar te laten aansluiten. Dit blijkt ook uit het voorlopig resultaat 2024. Deze kadernota is inclusief de grote ontwikkelingen van de Voorjaarsnota rijk 2025 en inclusief de structurele gevolgen die worden meegenomen in onze eigen voorjaarsrapportage 2025.

We willen onze kernwaarden benoemd in het collegeprogramma, en de kaders die u als raad in eerdere jaren heeft meegegeven zo goed mogelijk uitvoeren en behouden.

Het college van burgemeester en wethouders

2. Financiële verkenning

Vertrekpunt voor deze Kaderbrief zijn de structurele saldi 2026 – 2029 tot en met de raadvergadering van 14 mei 2025, de structurele gevolgen die meegenomen zijn in de Voorjaarsrapportage 2025 en reeds bekende gevolgen begrotingsactualisatie 2026 - 2029. Daarnaast geven we een update van de nog te realiseren taakstellingen.

	2026	2027	2028	2029
Structurele saldi exclusief taakstellingen	€ -5.188.000	€ -6.610.000	€ -7.283.000	€ -8.481.000
	Nadeel	**Nadeel**	**Nadeel**	**Nadeel**
Nog te realiseren taakstellingen				
Forensen- en toeristenbelasting	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000
Bezuiniging Meerinzicht		€ 2.000.000	€ 2.000.000	€ 2.000.000
Bouwsteen Perspectief op het werk	€ 263.000	€ 213.000	€ 213.000	€ 213.000
Bouwsteen Kansrijk opgroeien	€ 390.000	€ 396.000	€ 396.000	€ 396.000
Bouwsteen Zelfstandig thuis	€ 590.000	€ 593.000	€ 593.000	€ 593.000
Bezuiniging Sport		€ 700.000	€ 700.000	€ 700.000
Groen	€ 240.000	€ 240.000	€ 240.000	€ 240.000
Grijs	€ 205.000	€ 205.000	€ 205.000	€ 205.000
Minder subsidie voor het museum		€ 105.000	€ 105.000	€ 105.000
Structurele saldi inclusief taakstellingen	€ -3.100.000	€ -1.758.000	€ -2.431.000	€ -3.629.000
	Nadeel	**Nadeel**	**Nadeel**	**Nadeel**

De volgende effecten zijn in de structurele saldi exclusief taakstellingen meegenomen:

- de onroerendezaakbelasting is structureel hoger na onderzoek aangekondigd in de Najaarsrapportage 2024;
- de kosten voor Jeugd en Wmo zijn structureel hoger volgens 1e prognose 2025 Meerinzicht;
- de indexatie de begrotingsjaren jaren 2024 en 2025 voor Interactie is met terugwerkende kracht structureel verwerkt;

Voor meer informatie over de hierboven meegenomen structurele gevolgen verwijzen we u naar de Voorjaarsrapportage 2025 die u wordt aangeboden ter besluitvorming op 25 juni 2025.

3. Nieuw (actualisatie bestaand) beleid

De nadruk in deze kadernota ligt op wettelijk en onvermijdelijk nieuw beleid, dat is ingegeven door de ontwikkeling van de structurele saldi. Het kan zijn dat nieuw beleid zowel een incidenteel als structureel karakter heeft. In deze kadernota is alleen het structurele deel meegenomen.

	2026	2027	2028	2029
Structurele saldi inclusief taakstellingen	€ -3.100.000	€ -1.758.000	€ -2.431.000	€ -3.629.000
	Nadeel	**Nadeel**	**Nadeel**	**Nadeel**
Beheerplannen groen en grijs	€ -1.281.000	€ -1.335.000	€ -1.390.000	€ -1.441.000
Beleidsplan spelen			€ -50.000	€ -50.000
Meerinzicht nieuw beleid	€ -292.000	€ -265.000	€ -186.000	€ -190.000
Interactie tekort exploitatie	€ -330.000	€ -330.000	€ -330.000	€ -330.000
Structurele saldi inclusief taakstellingen	€ -5.003.000	€ -3.688.000	€ -4.387.000	€ -5.640.000
	Nadeel	**Nadeel**	**Nadeel**	**Nadeel**

Beheerplannen groen, grijs en beleidsplan spelen

De beheerplannen zijn uitgebreid in de raad behandeld. De financiële consequenties zijn volledig meegenomen in de voorliggende kadernota. Voor meer informatie verwijzen we u naar bijlage “Informatiememo Kwaliteit Leefomgeving en Openbare ruimte” en bijlage “Uitwerking Kwaliteit Leefomgeving en beheer openbare ruimte”.

Er zijn ombuigingenvoorstellen die zijn gebaseerd op de geactualiseerde beheerplannen. Deze zijn vooralsnog niet gekozen door het college, vanwege de duidelijke richting die de raad heeft meegegeven.

Meerinzicht nieuw beleid

Naast de opdracht om om te buigen heeft Meerinzicht het nieuw beleid geïnventariseerd en aangemeld bij de deelnemende gemeenten. Voor meer informatie zie bijlage “Advies Aanmelding gemeentelijke kadernota 2026-2029 – Regulier” en bijlage “Aanmeldingen gemeentelijke kadernota 2026-2029 – Regulier”.

Interactie tekort exploitatie

In januari 2025 bent u als raad op de hoogte gesteld van de tekorten bij Interactie. De taskforce heeft met Interactie samengewerkt om structureel duidelijkheid te verschaffen wat het tekort is. Interactie heeft naast de reguliere indexatie 2024 en 2025 die alsnog wordt meegenomen in de Voorjaarsrapportage 2025, een structureel een tekort van € 730.000 op haar exploitatie. Het college stelt voor hiervan € 330.000 als structureel nadeel te dekken. Het overige tekort komt zal binnen de begroting van Interactie gevonden moeten worden. We nemen hiervoor bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2026 – 2029 een risico op in de paragraaf weerstandvermogen en risico’s en houden u op de hoogte van de voortgang.

4. Haalbaarheid bestaande taakstellingen

We hebben bestaande taakstellingen opnieuw beoordeeld.

	2026	2027	2028	2029
Structurele saldi inclusief taakstellingen	€ -5.003.000	€ -3.688.000	€ -4.387.000	€ -5.640.000
	Nadeel	**Nadeel**	**Nadeel**	**Nadeel**
Groen	€ -240.000	€ -240.000	€ -240.000	€ -240.000
Grijs	€ -205.000	€ -205.000	€ -205.000	€ -205.000
Bezuiniging Meerinzicht		€ -836.000	€ -648.000	€ -669.000
Structurele saldi inclusief taakstellingen	€ -5.448.000	€ -4.969.000	€ -5.480.000	€ -6.754.000
	Nadeel	**Nadeel**	**Nadeel**	**Nadeel**

Groen & Grijs

Gezien de bij hoofdstuk 3 besproken beheerplannen zijn de taakstelling groen & grijs niet realiseerbaar. Deze worden afgeboekt.

Bezuiniging Meerinzicht

De ombuigingsvoorstellen Meerinzicht tellen voor de gemeente Ermelo oplopend op tot maximaal € 1.331.000 euro in 2029 structureel. De toezichthouder accepteert alleen concrete taakstellingen in onze Meerjarenbegroting. De reeds bestaande taakstelling bezuiniging Meerinzicht van € 2.000.000 vanaf 2027 wordt voor de jaren 2027 € 836.000 aflopend t/m 2029 € 669.000 structureel als niet realiseerbaar beschouwd en afgeboekt.

5. Scherper aan de wind zeilen

Om de begroting en realisatie beter te laten aansluiten hebben we kritisch gekeken naar de begrotingsuitgangspunten.

5.1 Herijking begrotingsuitgangspunten

	2026	2027	2028	2029
Structurele saldi inclusief taakstellingen	€ -5.448.000	€ -4.969.000	€ -5.480.000	€ -6.754.000
	Nadeel	**Nadeel**	**Nadeel**	**Nadeel**
Herverdeling gemeentefonds nadeel		€ 405.000	€ 810.000	€ 1.215.000
Stelpost indexeren investeringen	€ 200.000	€ 300.000	€ 400.000	€ 400.000
Stelpost onvoorzien € 1	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000
Algemene reserve inzetten	?			
Structurele saldi inclusief taakstellingen	€ -5.221.000	€ -4.237.000	€ -4.243.000	€ -5.112.000
	Nadeel	**Nadeel**	**Nadeel**	**Nadeel**

Herverdeling gemeentefonds nadeel

De gemeente Ermelo behoort tot de grootste nadeelgemeenten bij de herverdeling van het gemeentefonds in 2023. Dit heeft geresulteerd in een ingroeipad van € 405.000 structureel per jaar vanaf 2024 tot in totaal € 4.050.000 structureel in 2033.

De evaluatie van de nieuwe verdeling die gepland stond in 2025 is uitgesteld naar 2026. De bijbehorende korting die voorgesteld was in 2026 is definitief uitgesteld naar 2027.

De gemeente Ermelo is de trekker van een lobby van zorggemeenten om deze korting van de baan te krijgen. Het ministerie BZK heeft inmiddels aangegeven dat het verdeelmodel niet alle gemeenten recht lijkt te doen. De korting moest verwerkt worden tot en met 2025. In Ermelo is de korting structureel voor het gehele meerjarenperspectief verwerkt.

Het uitstel van de evaluatie en de bijbehorende ingroeikorting 2026 samen met de recente uitspraak van het ministerie heeft ons doen besluiten om de ingroeikorting 2027 en verder niet meer te zien als feit maar op te nemen als risico in de paragraaf Weerstandvermogen en Risicobeheersing.

Stelpost indexeren investeringen

Deze stelpost is bedoeld om prijsstijgingen op te kunnen vangen vanaf het moment van de behandeling van een raadsvoorstel tot het daadwerkelijke moment van aanbesteding. Vanaf heden zullen we investeringen net als bij het IHP doorrekenen tot het verwachte moment van aanbesteding. Hierdoor kan deze stelpost uit de meerjarenbegroting.

Stelpost onvoorzien € 1

Deze stelpost is verplicht, maar de hoogte ervan niet. Met het hebben van een paragraaf Weerstandvermogen en Risicobeheersing en de daarbij behorende Risicoreserve is deze stelpost achterhaald en neemt structureel begrotingsruimte in. De stelpost wordt gezet op € 1 per jaar.

Algemene Reserve inzetten als structureel dekkingsmiddel

Vanaf de begroting 2025 mogen gemeenten onder voorwaarden maximaal 10% van hun vrije algemene reserve inzetten als structureel dekkingsmiddel aldus de provincie Gelderland. Het inzetten van reserves als structureel dekkingsmiddel is een tijdelijk hulpmiddel. Het verzwakt bij gebruik je weerstandvermogen. Het is wel een middel om de ombuigingen beter in de tijd te realiseren. Jaarlijks beoordelen we of het inzetten hiervan benodigd is.

5.2 Overige begrotingsuitgangspunten

De volgende begrotingsuitgangspunten hebben (nog) geen bekend financieel gevolg voor deze kadernota en/of zijn onveranderd.

Indexatie uitgaven

De te verstrekken subsidies 2025 worden geïndexeerd met het percentage prijsstijging BBP (bruto binnenlands product) zoals zal worden opgenomen in de Meicirculaire 2025. Dit is hetzelfde percentage als waarmee onze inkomsten van het Rijk (de algemene uitkering) zullen worden geïndexeerd.

Loonsomraming

Voor de meerjarenbegroting 2026-2029 wordt aangesloten bij het principeakkoord voor de nieuwe cao Gemeenten/SGO 2025-2027. Op 17 april 2025 zijn de onderhandelingen over de nieuwe cao Gemeenten en cao SGO afgerond. Gemeente Ermelo heeft inmiddels een ledenbrief ontvangen van de VNG/WSGO over het bereikte onderhandelingsresultaat. De huidige cao's lopen tot en met 31 maart 2025. Op vrijdag 6 juni 2025 besluiten de besturen van de VNG en WSGO of het onderhandelingsresultaat wordt bekrachtigd.

De overige budgetten worden niet standaard geïndexeerd.

Indexatie inkomsten

De belastingtarieven voor 2026 worden geïndexeerd met het percentage prijsstijging BBP (bruto binnenlands product) zoals zal worden opgenomen in de Meicirculaire 2025. Dit is hetzelfde percentage als waarmee onze inkomsten van het Rijk (de algemene uitkering) worden geïndexeerd. De leges worden eveneens met dit percentage geïndexeerd.

Rentepercentage

Het rentepercentage voor nieuwe investeringskredieten wordt gelijkgesteld aan het percentage voor het aantrekken van geldleningen. Voor 2026 is dit rentepercentage intern bepaald op 2,5% (versus 3,5% in 2025).

5.3 Voorjaarsnota 2025 Rijksbegroting

De Voorjaarsnota 2025 is vrijdag 25 april 2025 gepubliceerd. Deze geeft een vooruitblik op de rijksbegroting voor de komende jaren. We lichten de grote onderwerpen eruit die zijn uitwerking krijgen bij goedkeuring van de voorjaarsnota in de meicirculaire 2025 en van invloed zijn voor ons als gemeente.

		2026		**2027**		**2028**		**2029**
Structurele saldi inclusief taakstellingen	€	-5.221.000	€	-4.237.000	€	-4.243.000	€	-5.112.000
		Nadeel		**Nadeel**		**Nadeel**		**Nadeel**
Demping terugval gemeentefonds	€	548.000	€	548.000	€	548.000	€	548.000
Tekorten jeugdzorg rekening rijk	€	567.000	€	567.000	€	567.000	€	567.000
Terugval inkomsten gemeentefonds jeugd					€	-1.153.000	€	-1.153.000
Groeipad maatregelen hervormingsagenda	€	682.000	€	612.000	€	-	€	-
Structurele saldi inclusief taakstellingen	€	-3.424.000	€	-2.510.000	€	-4.281.000	€	-5.150.000
		Nadeel		**Nadeel**		**Nadeel**		**Nadeel**

Demping terugval gemeentefonds

Er wordt structureel 400 miljoen euro macro beschikbaar gesteld voor de

terugval in het Gemeentefonds vanaf 2026. Voor de gemeente Ermelo betekent dat een structureel hogere uitkering van € 548.000.

Tekorten jeugdzorg rekening rijk
De deskundigencommissie Van Ark adviseert om het tekort in het budget voor jeugdzorg in gelijke delen te verdelen over Rijk en gemeente. De structurele kosten voor het Rijk zijn 414 miljoen euro macro. Voor de gemeente Ermelo betekent dat een structureel hogere uitkering van € 567.000 vanaf 2026.

Terugval inkomsten gemeentefonds jeugd
Het Rijk geeft aan dat er in 2028 een eigen bijdrage wordt ingevoerd voor jeugdzorg. Dit gaat de gemeenten meer inkomsten opleveren. Daarnaast gaan het Rijk en de gemeenten afspraken maken met de sector over hoe er beter gestuurd gaat worden op trajectduur. Er wordt een hogere besparing verwacht op de originele hervormingsmaatregelen door deze te indexeren vanaf 2028. Het Rijk boekt, vooruitlopend op deze te verwachten extra inkomsten en lagere lasten, een korting in op de algemene uitkering van in totaal € 835 miljoen macro vanaf 2028. Voor de gemeente Ermelo betekent dit een lagere bijdrage vanuit het gemeentefonds van € 1.153.000 vanaf 2028.

Groeipad maatregelen hervormingsagenda
Het ingroeipad van de maatregelen van de Hervormingsagenda wordt verzacht voor de jaren 2026 (498 miljoen macro) en 2027(447 miljoen macro). De volledige besparing van de Hervormingsagenda wordt in 2028 gerealiseerd. Voor de gemeente Ermelo betekent dat een hogere uitkering in 2026 van € 682.000 en in 2027 van € 612.000.

6. Ombuigingen

Door het zorgelijke structurele meerjarenbeeld moeten we helaas ombuigen. Als college willen we dit zorgvuldig doen met zo min mogelijk impact. Daarom is in januari een ombuigingstraject opgestart. We hebben de ombuigingsopgave zo breed mogelijk geformuleerd en de ambtelijke organisatie uitgedaagd op alle mogelijke manieren mee te denken. Hierbij is te denken aan beleidsmatige bijstellingen, creatieve oplossingen, efficiëntere bedrijfsvoering en een scherpe analyse van de begroting. Daarnaast is gebruik gemaakt van eerdere onderzoeken, zoals de Hoofdlijnennotitie Kerntakendiscussie uit 2019. Dit alles heeft geleid tot ruim 140 voorstellen met een totaal structureel ombuigingspotentieel van € 6,5 miljoen in 2026 oplopend tot 7,8 miljoen in 2029.

Een onderdeel van deze voorstellen betreft het herijking van de begrotingsuitgangspunten (zie hoofdstuk 5.1). We gaan financieel scherper aan de wind zeilen. Door het heroverwegen van de begrotingsuitgangspunten is het tekort -en daarmee de impact voor inwoners, organisaties en ondernemers- kleiner. Hiermee proberen we begroting en realisatie (nog) dichter bij elkaar te brengen. Dit is echter niet voldoende om tot een structureel sluitende begroting te komen. Daarvoor zijn aanvullende maatregelen nodig.

Na een zorgvuldig proces van afwegen stellen we - naast de eerdergenoemde herijking van de begrotingsuitgangspunten - een pakket ombuigingsmaatregelen voor van ruim € 2,3 miljoen in 2026, oplopend tot € 3,2 miljoen in 2029.

Voor een overzicht van alle voorstellen verwijzen we naar Bijlage “Totaaloverzicht ombuigingsvoorstellen Kadernota 2026”. In de Bijlage “Toelichting ombuigingsvoorstellen Kadernota 2026” worden alle voorstellen verder toegelicht.

6.1 Afwegingskader

Ombuigingen hebben impact, dat is onvermijdelijk. Om tot een evenwichtige set maatregelen te komen, is een afwegingskader gehanteerd met de volgende onderdelen:

1. De ambitie voor de gemeente: Wat willen we bereiken voor onze inwoners en samenleving?

We staan voor de uitdaging om, ondanks de benodigde financiële keuzes, de ambities voor Ermelo zo veel als mogelijk te realiseren. Ombuigingen die nadrukkelijk tegen die ambities indruisen, hebben we waar mogelijk achterwege gelaten. Onderstaande ambities zijn ons uitgangspunt:

- We zijn een zorgzame gemeente, waar we naar elkaar omkijken;
- We zijn een toekomstbestendige gemeente om te wonen en te recreëren, waarbij we duurzame keuzes maken om de kwaliteit van de leefomgeving te waarborgen;
- We geven ondernemers de ruimte;
- We gaan spaarzaam om met gemeenschapsgeld.

2. Basisprincipes als uitgangspunt: Welke kernwaarden en uitgangspunten zijn leidend bij onze keuzes?

Naast onze afweging ten aanzien van onze ambities hanteren we de kernwaarden betrouwbaar, mensgericht en besluitvaardig. Een keuze voor een ombuiging moet aansluiten bij deze waarden.

Op basis van deze denklijnen zijn alle ombuigingsvoorstellen zorgvuldig afgewogen. Elk voorstel is daarbij ingedeeld in een van de volgende categorieën:

A. Ombuigingsvoorstel heeft beperkte impact en wordt uitgevoerd;
B. Ombuigingsvoorstel heeft de nodige impact, maar wordt gezien de opgave wel uitgevoerd;
C. Ombuigingsvoorstel heeft een grote impact en wordt vooralsnog niet uitgevoerd. Voorstellen in deze categorie zullen bij een toekomstig financieel tekort alsnog overwogen kunnen worden.
D. Ombuigingsvoorstel is zinvolle denkrichting, maar zal eerst verder onderzocht moeten worden.

In de eerdergenoemde Bijlage “Totaaloverzicht ombuigingsvoorstellen Kadernota 2026” is per voorstel bovenstaande indeling zichtbaar gemaakt. Dit geldt zowel voor de ombuigingen die we zullen uitvoeren (A en B) als voor de voorstellen die we niet zullen uitvoeren (C) of nog nader zullen onderzoeken (D).

6.2 Impact van ombuigingen op doelgroepen

De ombuigingen moeten in hun samenhang een acceptabele impact op de verschillende doelgroepen in Ermelo hebben. Door eerst kritisch naar de uitgangspunten van de begroting te kijken hebben we de impact zoveel mogelijk willen beperken. Er ligt een degelijk en evenwichtig pakket aan ombuigingsvoorstellen. Aan de hand van verschillende perspectieven lichten we de impact van de gekozen ombuigingen op hoofdlijnen uit. De doelgroepen die we hierbij onderscheiden zijn:

- Inwoners
- Maatschappelijk middenveld
- Ondernemers
- Toeristen
- Medewerkers van de gemeente

Inwoners

De inwoners van Ermelo zullen direct of indirect de gevolgen van deze ombuigingen merken. Op verschillende beleidsterreinen worden keuzes gemaakt of budgetten versoberd. Zo worden leges voor diverse diensten van de gemeente aan inwoners op onderdelen hoger. Verder kan de gemeente niet alle huidige activiteiten blijven voortzetten en organiseren. We overwegen de invoering van hondenbelasting, om de kosten voor onderhoud en reiniging van hondenvoorzieningen op te vangen.

Tegelijkertijd voorkomen we meer ingrijpende maatregelen. Zo wordt niet voorgesteld om de OZB te verhogen, of betaald parkeren in te voeren. Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte wordt niet versoberd. Integendeel, we maken middelen vrij om het gewenste kwaliteitsniveau te kunnen behouden (zie hoofdstuk 3). Ook is gekozen voor het blijven realiseren van ruimtelijke gebiedsontwikkelingen. Voorstellen die het realiseren van de woonopgave bemoeilijken, zijn daarom niet gekozen. Verder kan het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid, inclusief bijbehorende rijksbijdragen, grotendeels doorgang vinden.

We zijn ons heel bewust van kwetsbare groepen in de samenleving. In het sociaal domein zullen we blijven werken aan onze visie om goede zorg te bieden en tegelijk de kosten beheersbaar te houden. Daarbij zorgt Ermelo steeds meer voor passende en lichte zorg in een vroeg stadium, om intensieve (en duurdere) zorg in een later stadium te voorkomen. De voorgestelde ombuigingen in het sociaal domein – bovenop de bestaande taakstellingen – zijn in lijn met de Nota Sociaal Domein 2024 – 2029. Voor meer informatie hebben we een “Memo sociaal Domein kadernota 2026” bijgevoegd.

Maatschappelijk middenveld

Ermelo heeft een breed maatschappelijk middenveld. Tal van (sport)verenigingen, welzijnsorganisaties en culturele instellingen leveren een belangrijke bijdrage aan een zorgzaam, sociale en levendig dorp. Gezien de financiële opgave zijn ombuigingen in dit domein niet te vermijden. Zo zullen we de komende periode het subsidiebeleid herijken, zodat we subsidies gerichter in kunnen zetten. Daarbij blijven we inzetten op een sterke sociale basis. Daarnaast stellen we voor om bij investeringen in huisvesting van onderwijs (IHP) een langere levensduur te hanteren. Bij de verdere invulling van de verschillende maatregelen worden relevante partners betrokken.

Ondernemers

We vinden het redelijk dat grotere verbruikers meer bijdragen aan water- en rioleringsprojecten die klimaatdoeleinden nastreven. Een nadere uitwerking hiervan volgt en wordt met de raad gedeeld. Ook willen we de verhuur van terrassen de komende jaren indexeren. We schalen de budgetten voor

lokale economie af, waardoor de gemeente soms minder directe betrokkenheid bij bepaalde activiteiten en netwerken zal hebben.

Tegelijk blijven we ons inzetten voor ondernemend Ermelo. Onder meer door de ontwikkeling van bedrijventerrein A28 niet stop te zetten, geen extra verhoging van de reclamebelasting te vragen en de kerstverlichting in het centrum in stand te houden.

Toeristen

Ermelo heeft de toerist veel te bieden. Dat willen we graag behouden. Zoals genoemd blijft kwaliteit van de openbare ruimte, de uitstraling van ons dorp, op het gewenste kwaliteitsniveau. Door de groei van de vrijetijdsector beter te benutten en jaarrond toerisme te stimuleren, zien we op langere termijn kansen om hogere opbrengsten uit toeristenbelasting te realiseren. In de komende jaren vraagt dit wel incidentele aanloopkosten. Ook willen we inzetten op de verhuur van basic camperplaatsen en verplichte ruiter- en mountainbike-vignetten (na de lopende pilot). Tot slot stellen we voor om enkele subsidies in dit domein te versoberen.

Medewerkers van de gemeente

Ermelo wil een aantrekkelijke werkgever zijn en blijven. Zeker met de huidige krappe arbeidsmarkt. Toch moeten we ook keuzes maken in onze eigen bedrijfsvoering. Daarom worden budgetten voor inhuur bij ziekteverzuim, opleidingen van personeel en algemene personeelsbudgetten verlaagd. Dat geldt ook voor de werkbudgetten van de raad. Daarnaast wordt het budget voor garantiebanen verlaagd. We blijven uiteraard wel voldoen aan de landelijke afspraken voor mensen met een arbeidsbeperking. Deze maatregelen samen leiden tot minder flexibiliteit van de ambtelijke organisatie. Omdat de capaciteit van de organisatie al onder druk staat, kan dit betekenen dat vaker geprioriteerd moet worden in de uitvoering van beleid en activiteiten.

		2026		2027		2028		2029
Structurele saldi inclusief taakstellingen	€	-3.424.000	€	-2.510.000	€	-4.281.000	€	-5.150.000
		Nadeel		**Nadeel**		**Nadeel**		**Nadeel**
Structurele ombuigingsvoorstellen A&B	€	2.324.800	€	2.804.800	€	3.124.900	€	3.177.700
Structurele saldi inclusief taakstellingen	€	-1.099.200	€	294.800	€	-1.156.100	€	-1.972.300
		Nadeel		**Voordeel**		**Nadeel**		**Nadeel**

Voor meer informatie zie bijlage “Totaaloverzicht ombuigingsvoorstellen Kadernota 2026” en bijlage “Toelichting ombuigingenvoorstellen Kadernota 2026”.

7. Financiële samenvatting

	2026	2027	2028	2029
Structurele saldi exclusief taakstellingen	€ -5.067.000	€ -6.217.000	€ -7.988.000	€ -8.857.000
	Nadeel	**Nadeel**	**Nadeel**	**Nadeel**

De meerjarige structurele saldi (exclusief de taakstellingen) laten een somber beeld zien. Op een jaarlijkse begroting van grofweg 100 miljoen euro per jaar moet ongeveer 5 miljoen in 2026 oplopend tot 9 miljoen in 2029 worden omgebogen.

	2026	2027	2028	2029
Structurele saldi exclusief taakstellingen	€ -5.067.000	€ -6.217.000	€ -7.988.000	€ -8.857.000
	Nadeel	**Nadeel**	**Nadeel**	**Nadeel**
Nog te realiseren taakstellingen				
Forensen- en toeristenbelasting	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000
Bezuiniging Meerinzicht		€ 1.300.000	€ 1.300.000	€ 1.300.000
Bouwsteen Perspectief op het werk	€ 263.000	€ 213.000	€ 213.000	€ 213.000
Bouwsteen Kansrijk opgroeien	€ 390.000	€ 396.000	€ 396.000	€ 396.000
Bouwsteen Zelfstandig thuis	€ 590.000	€ 593.000	€ 593.000	€ 593.000
Bezuiniging Sport		€ 700.000	€ 700.000	€ 700.000
Minder subsidie voor het museum		€ 105.000	€ 105.000	€ 105.000
Structurele ombuigingsvoorstellen A&B	€ 2.324.800	€ 2.804.800	€ 3.124.900	€ 3.177.700
Structurele saldi incl. taakstellingen/ombuigingen	€ -1.099.200	€ 294.800	€ -1.156.100	€ -1.972.300
	Nadeel	**Voordeel**	**Nadeel**	**Nadeel**

Inclusief de reeds bestaande taakstellingen en de gekozen ombuigingen is begrotingsjaar 2027 structureel sluitend. De meerjarenbegroting moet van de toezichthouder structureel sluiten in het eerste begrotingsjaar (2026) of het laatste begrotingsjaar (2029). In beide jaren is dit helaas niet het geval.

De toezichthouder biedt gemeenten sinds 2025 de mogelijkheid om het vrij aanwendbare deel van de Algemene Reserve voor 10% in te zetten als structureel dekkingsmiddel.

In het licht van de al te realiseren opgave staan we als college op het standpunt dat deze maatregel voor begrotingsjaar 2026 moet worden ingezet.

	2026	2027	2028	2029
Structurele saldi incl. taakstellingen/ombuigingen	€ -1.099.200	€ 294.800	€ -1.156.100	€ -1.972.300
	Nadeel	**Voordeel**	**Nadeel**	**Nadeel**
Vrij aanwendbaar deel Algemene reserve inzetten	*€ 1.100.000*			
Structurele saldi inclusief taakstellingen	€ 800	€ 294.800	€ -1.156.100	€ -1.972.300
	Voordeel	**Voordeel**	**Nadeel**	**Nadeel**

Dit betekent dat de Algemene Reserve voor 11 miljoen euro moet worden beklemd voor het jaar 2026, zodat we 10% (1,1 miljoen euro) hiervan mogen inzetten als structureel dekkingsmiddel. Op het moment van opstellen van deze kadernota is die vrije ruimte aanwezig.

Met deze maatregel verwachten we u in november 2025 een structureel sluitende begroting voor de begrotingsjaren 2026 & 2027 te kunnen presenteren.

8. Vervolg

Zoals gezegd is de Kadernota 2026 de start van het proces van samenstelling van de meerjarenbegroting 2026 – 2029. De definitieve effecten van de (gehele) Voorjaarsnota 2025 Rijksbegroting komen tot uiting in de meicirculaire 2025. We geven u uiterlijk voor de oordeelsvormende behandeling van deze kadernota 2 juli 2025 een update van deze effecten, om u van de meest actuele saldi te voorzien.

Tijdens het samenstellen van de meerjarenbegroting 2026 – 2029 kunnen zich nog zaken voordoen die structureel effect hebben. Indien nodig zullen er aanvullende ombuigingen worden voorgesteld in de meerjarenbegroting 2026 - 2029.

Er is door Meerinzicht inzichtelijk gemaakt welke investeringen er gevraagd worden om een structureel besparingspotentieel te kunnen realiseren zie bijlage "investeringen GR Meerinzicht". Aangezien we op dit moment nog in het proces van inventarisatie ombuigingen Meerinzicht zitten is het voor nu nog te vroeg om incidenteel geld aan te vragen. Nadat de inventarisatie ombuigingen verder zijn uitgewerkt zal er nadere advisering komen In 2025 om in de bandbreedte de bijlage een aanvraag te doen om deze middelen te kunnen investeren. Daarbij kan dan ook een taakstelling worden meegegeven om structurele besparingen te realiseren.

Door de omvangrijke meerjarige ombuigingsopgave hebben we een aantal mogelijk interessante ombuigingenvoorstellen op categorie D gezet. Deze voorstellen hebben meer onderzoek nodig om op euro's gezet te kunnen worden. Hier wordt mogelijk al op teruggekomen bij de meerjarenbegroting 2026 – 2029.